

РОМАНСЬКІ, ГЕРМАНСЬКІ ТА ІНШІ МОВИ

Крицак О.О.

викладач,

*Івано-Франківський національний технічний університет
нафти і газу*

ВИХОВАННЯ МОРАЛЬНИХ ЯКОСТЕЙ У СТУДЕНТІВ ВТЗН ЯК НЕОБХІДНА УМОВА ФОРМУВАННЯ МАЙБУТНІХ СПЕЦІАЛІСТІВ

Зміни в політичному, економічному та суспільному житті України ставлять нові вимоги до формування сучасної культури нації взагалі й удосконалення та переорієнтації професійної освіти зокрема. Надзвичайно динамічний світ навколо нас більше ніж будь-коли потребує ефективного керівництва в усіх сферах життя. На даному етапі соціального та економічного розвитку України особливо необхідні люди, здатні працювати активно, зацікавлено, з високою професійною майстерністю та новаторським підходом. Важливим у цьому плані є формування в молоді нового наукового мислення, прагнення до аналізу результатів власної та колективної праці. Характерною особливістю морального становлення особистості є врахування її менталітету (ментальності) – специфічного світосприймання, світовідчуття, світогляду, бачення світу і себе у світі, національного характеру, вдачі, які виробляються під впливом багатоміжових культурно-історичних, геополітичних, природно-кліматичних чинників. Дисциплінованість, організованість – суттєві ознаки моральної вихованості та культури людини. Основою дисципліни є поєднання методів переконання з метою формування свідомості і розумної вимогливості. Це суттєва передумова для опанування вміннями і звичками моральної поведінки.

Вищі навчальні заклади мають здійснювати підготовку свідомої національної інтелігенції, сприяти оновленню і збагаченню інтелектуального генофонду нації, вихованню її духовної еліти, примножувати

культурний потенціал, який забезпечить високу ефективність майбутніх спеціалістів [1]. Отже сучасний викладач повинен не тільки навчати та сприяти формуванню певних навичок необхідних для майбутньої професійної діяльності, але виховувати у молоді високі моральні якості. Слід наголосити, що серед гуманітарних дисциплін з позиції виховання моральних якостей студентів особливе місце займають заняття з іноземної (англійської) мови. Метою будь якого заняття є не тільки вивчення граматичних конструкцій, лексичних одиниць, опрацювання текстів, але й проведення зі студентами бесід англійською мовою, спрямованих на виховання: моральних чеснот (чесності, обов'язку, відповідальності, доброзичливості тощо); моральної культури, включаючи розуміння високоморальних національних і загальнолюдських цінностей; гуманістичних поглядів, переконань і світогляду; високої культури спілкування та поведінки; високого рівня ерудиції; системності та критичного мислення; естетичної, художньої культури; прогресивних поглядів та переконань; толерантності й поваги до людей іншої національності та інших поглядів і переконань; кращих рис і традицій української інтелігенції [2].

Доречно зауважити, що заняття буде цікавим і корисним, якщо його починати з прислів'я або приказки, котрі необхідні як для розвитку рецептивних умінь усного та писемного мовлення, так і для розвитку умінь говоріння і письма. Прислів'я та приказки на занятті іноземної мови можуть використовуватися не тільки з метою запам'ятовування чи правильного тлумачення та вживання в мові, але і як засіб розвитку та контролю цілого комплексу комунікативних навичок і умінь: лексичних і граматичних, говоріння і письма, читання й аудіювання. Слід наголосити, що кожна культура у своїх приказках висловлює своє сприйняття моральних цінностей та життєвих порад. Наприклад:

1. «*Two wrongs don't make a right*» When someone has done something bad to you, trying to get revenge will only make things worse.
2. «*The pen is mightier than the sword*» Trying to convince people with ideas and words is more effective than trying to force people to do what you want.

3. «When in Rome, do as the Romans» Act the way that the people around you are acting. This phrase might come in handy when you're traveling abroad notice that people do things differently than you're used to.

4. «The squeaky wheel gets the grease» You can get better service if you complain about something. If you wait patiently, no one's going to help you.

5. «When the going gets tough, the tough get going» Strong people don't give up when they come across challenges. They just work harder.

6. «No man is an island» You can't live completely independently. Everyone needs help from other people.

7. «Fortune favors the bold» People who bravely go after what they want are more successful than people who try to live safely.

8. «People who live in glass houses should not throw stones» Don't criticize other people if you're not perfect yourself.

Отже вивчаючи прислів'я чи приказки можна краще зрозуміти культуру інших (у вищенаведених прикладах англомовних) національностей, їхнє сприйняття світу та ефективніше спілкуватися з представниками інших культур.

До форм морального виховання відносять спеціальні уроки, етичні бесіди, відверті розмови, диспути, тематичні вечори, зустрічі свят народного календаря, створення альманахів з історії родоводу, вечорниці та інші. До різновидів бесід можна віднести такі, як: бесіда-гра; бесіда-інсценування («Telephone conversation», «Going abroad»); бесіда, заснована на обговоренні тем морально-етичного змісту («Honesty is the best policy», «Friendship», «Hard time», «Dilemmas») [3]. Тематичні вечори можуть бути присвячені таким темам як: «Ukrainian customs and traditions», «Christmas», «Easter». З практичного досвіду можна зробити висновок, що для розвитку комунікативних навичок та певних моральних цінностей корисно проводити бесіди-обговорення фільмів або книг. Такий вид діяльності буде ефективнішим якщо перед обговоренням подати тематичну лексику та відповідний роздатковий матеріал. Наприклад до вищезгаданої бесіди на тему «Dilemmas»:

What would you do if.

1 you heard a text message arrive on your friend's phone when she or he was out of the room?

- a) I wouldn't open it
- b) I 'd read it and pretend I hadn't

2 there was a party you really wanted to go to, but you thought your parents might not let you go?

- a) I'd be open, tell them why I wanted to go and accept their decision
- b) I'd say I was staying at a friend's house, go to the party and hide the truth from them...

Необхідно залучати студентів до активного навчання, щоб вони не лише вивчали певну лексику чи граматику, а могли висловлювати свою думку та володіли певними моральними цінностями. Сучасне суспільство переповнене гаджетами (мобільними телефонами, ноутбуками, нетбуками, планшетами, тощо), котрі відіграють значну роль у житті молоді та нажаль у більшості не формують моральних та естетичних цінностей, тому вища освіта повинна навчати та випускати не лише спеціалістів, а справжню інтелігенцію, котра є основою будь якого розвинутого суспільства.

Список використаних джерел:

1. Марушкевич А.А. Педагогіка вищої школи. Теорія виховання. (Цикл лекцій): Навчальний посібник. – Київ, 2005 // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/5474242/>.
2. Актуальні проблеми навчання іноземних мов для спеціальних цілей: Збірник наукових статей / За загальною редакцією І.Ю. Сковронської. – Львів, 2015. – 148 с. // [Електронний ресурс] – Режим доступу: <http://pedagogy.lnu.edu.ua/wp-content/uploads/20>.
3. Дидактичні засади підготовки вчителя до уроку. «Миколаївський національний університет ім. В.А. Сухомлинського» // [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://studfiles.net/preview/5539371/page:5/#7>.
4. Специфіка естетичної діяльності.// [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://osvita.ua/vnz/reports/culture/10558/>.